

Το Αυθαίρετο στην κρίση.

Αντικείμενο της ανακοίνωσης, η διερεύνηση των διαστάσεων της αυθαίρετης δόμησης στην Αθήνα της κρίσης και ο ρόλος και η αντιμετώπισή τους μέσα στο νέο θεσμικό πλαίσιο της μνημονιακής Ελλάδας.

Αρχή το 1952, έτος καθοριστικής απόφασης για τη μεταπολεμική πορεία του έθνους, με συνέχεια την, αντικειμενικά, δύσκολη περίοδο της αθωότητας (1954-1974) και την περίοδο ανεπίσημης παγίωσης του *ατύπου* ως κανόνα (1974-1997), για να φτάσουμε στην εποχή της εκτροπής και της *ύβρεως* (1997-2010).

Συνέπεια των προηγούμενων και με σημείο ενεργοποίησης την 23η Απριλίου 2010, η χώρα εισέρχεται στην παρούσα φάση, με ταυτόχρονη είσοδο στο πεδίο των εξελίξεων της αυθαίρετης δόμησης ως άμεσου συμπαίκτη στην προσπάθεια μείωσης του χρέους. Το, ανέγγιχτο από τη δεκαετία του 1950, σύστημα γης αλλάζει για πρώτη φορά, συμπαρασύροντας χώρο και κοινωνία. Υποχρεωτική δήλωση αυθαίρετου, πρόστιμα και σχετικοί φόροι αποτελούν μια γενναία αναθεώρηση της πολιτικής κινήτρων των επενδύσεων σε ακίνητα.

Οι αμφίσημα επιβληθείσες νεοφιλελεύθερες πολιτικές επιβάλλουν λιτότητα, συμπίεση μισθών και δραματικό περιορισμό του κοινωνικού κράτους στα εκατομμύρια Ελλήνων «επενδυτών» σε ακίνητα και, ταυτόχρονα, αυθαίρετα, ωθώντας τα σε αδιέξοδο. Αυτά που με τόσο κόπο και στερήσεις δημιουργήθηκαν, ετοιμάζονται να παραδοθούν, *τώρα*, σε τιμή ευκαιρίας.

Τη στιγμή που συνδυασμός παραγόντων οδηγεί το παγκόσμιο κεφάλαιο σε μια ποιοτική αλλαγή του τρόπου εκμετάλλευσης της γης, κυρίως μέσω κτηματομεσιτικών επενδύσεων και υφαρπαγής, ανάλογα με τη χώρα *επένδυσης*, η οικοδόμηση στην Αθήνα περιορίζεται δραματικά και αφαιρείται από τα χέρια της μικρής και μεσαίας τάξης. Το επάγγελμα του μηχανικού μεταλλάσσεται από δημιουργικό σε αυστηρά γραφειοκρατικό.

Μέσα σε αυτή την κατάσταση, η διαχρονική υποβάθμιση της αρχιτεκτονικής μας παρακαταθήκης και η υπερφόρτωσή της με προβληματικές αυθαιρεσίες μάς αφαιρεί μια σημαντική διέξοδο ανάπτυξης. Ο λαός μας δεν έχει εκπαιδευτεί στη βιώσιμη *διαβίωσή* του, με μόνη εγγύηση πραγματικής και οριστικής πάταξης των *αρνητικών* στοιχείων της αυθαίρετης δόμησης, ίσως, την επένδυση σε αυτήν. Αυτό που μπορεί και πρέπει να γίνει είναι, έστω καθυστερημένα, αντί κοιτώντας εξωγενείς δυνάμεις να ορίζουν το μέλλον, να μετέχουμε, αξιοποιώντας τη συγκυριακή αποφασιστικότητα για αντιλαϊκές αλλαγές, σε έναν ειλικρινή και ενεργό διάλογο απεμπλοκής και ανάπτυξης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΟΓΙΑΣ Αρχιτέκτων Μηχανικός, ΥΔ Αρχιτεκτονικής Σχολής ΕΜΠ,
Αναπληρωτής προϊστάμενος Τ.Ε.Κ. Υ.ΔΟΜ. Δήμου Αγίας Παρασκευής.